

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

„Magyar Szablya, Magyar Szablyavívás és a Borsody-vívórendszer”

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Gausz Tamás

Zalaegerszeg, 2016.04.03.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Gausz Tamás, Máday Norbert
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Gausz Tamás**
Levelezési cím: 8900 Zalaegerszeg Mikes Kelemen u. 6/c fsz. 2.
Telefonszám: 20/94-73-825
E-mail cím: gausz.tamas@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
„Magyar Szablya, Magyar Szablyavívás és a Borsody-vívó rendszer”
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

o agrár- és élelmiszergazdaság	o egészség és életmód	o épített környezet
o ipari és műszaki megoldások	<u>o kulturális örökség</u>	o sport
o természeti környezet	o turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Zalaegerszeg, Zala Megye. A „Magyar Szablyavívó Iskola” zalai tagiskoláiban. A Magyar Szablyavívó Iskola alapítója Máday Norbert, a zalai tagiskolák vezetője Gausz Tamás.

A „Magyar szablyavívás és a Borsody-vívórendszer” kulturális örökségként történő felvételét az teszi indokolttá, hogy a magyar szablya és a klasszikus magyar vívótechnika évszázadokon keresztül része volt a polgári és katonai életnek. Vívóiskolánk elsődleges célja ennek a nemzeti értéknek és szellemiségnek a megőrzése, ezen keresztül pedig egy közösség létrehozása, mely megtartja, ápolja és továbbadja ezt a hagyományt.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
- települési tájegységi megyei külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Borsody-vívó rendszer, mint jellegzetesen magyar oktatás módszertan.

Borsody László a Wiener-Neustadti tanfolyamon végzett, mint oda vezényelt katonatiszt 1898-1899-ben. Majd a Ludovikára került, mint alvívó mester Leszák Károly fővívó mester mellé. 1916-1925-ig Leszákot követi a Ludovika fővívó mester beosztásában. 1925-től a Ludovikából kivált Magyar Királyi Honvéd Sporttanár - és Vívómester képző Intézet (SPOTI) fővívó mestere. Már Ludovikás tanári évei alatt is foglalkoztatta, hogy a sok támadó és védő mozdulat ezernyi kombinációját világos, logikus, jól felépített rendszerbe felépíteni, mert minden általa látott, tanult vívó irányzatnak voltak előnyei és gyengéi. Hetekig és hónapokig vizsgált minden egyes támadó és védő mozdulatot. Tökéletesítette, csiszolta finomította őket. A régi kardiskolával ellentétben, taktikai szempontból bevezette a hátra lépést. Valamint könnyedebbé tette és felgyorsította a lábmunkát. A lábmunka különböző elemeihez mindig más és más ütemezést rendelt. A Borsody módszer jellegzetessége az úgynevezett guruló lépés és annak sorozatai. A védő mozdulatokat négy részre bontotta például negyed kvart, fél kvart, háromnegyed kvart, teljes kvart. A kard, különböző pozíciójában különböző fogásokat vezetett be. a Stratégiára és taktikára különös hangsúlyt helyezett. Mint katona vívó mester a támadások előtti felderítés és előkészítés fontos szerepet kapott rendszerében. A Borsody rendszer az egyik legjellemzőbb eleme azonban, a tananyag tökéletesen illeszkedő módszertani felépítettsége. Mely a legegyszerűbb elemtől halad az összetett és a bonyolult kombinációk felé. A mozdulatok katonai logikával történő tökéletes összefűzése, semmilyen más külföldi vívó rendszerben nem található meg. A hatékonyságára, eredményességre talán a legjobb példa: Jekelfalussy Piller György katonatiszt, kétszeres olimpiai bajnok és hatszoros Európa bajnok, aki Borsody személyes tanítványa volt. - *Máday Norbert*

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A magyar szablyavívás évszázados múltra visszatekintő harci technika, melyet már honfoglaló őseink is magas szinten űztek. A későbbi korokban a szablya forgatását a nemzetközi hírnévre szert tevő huszárság tovább öregbítette.

Keszthely városa és Zala megye 3 honvédszászlóaljjal járult hozzá az 1848-49-es szabadságharc küzdelmeihez, akik – a 47-esek Budavár bevételénél is jeleskedve – derekasan kivették részüket a harcokból. Ezen zászlóaljok tisztjei a kiképzés részeként elsajátították a kardforgatást.

A Monarchia korában a megyében több laktanya is épült, így a keszthelyi honvéd huszárlaktanya, és a város és a megye életébe szervesen is bekapcsolódtak a huszárok szablyáikkal az oldalukon.

A huszár és a szablya, valamint annak forгатása szervesen összefonódik, ezért katonai vívást tanult a huszárezred legénysége és tisztikara is a laktanya területén

A keszthelyi vívás országos rangra emelkedett, és Szabó János katona-vívó mester személyében olyan edző érkezett a városba az 50-es években, aki fegyelmezett, céltudatos munkával megalapozta a város vívóinak sikerét.

Ennek a nemes hagyománynak az ápolására hozta létre a Magyar Szablyavívó Iskolát Máday Norbert 2012-ben, azzal a céllal, hogy a magyar szablyavívás és a Borsody-vívórendszer fennmaradjon Magyarországon. Iskolánk tananyaga megegyezik a klasszikus magyar szablyavívó iskolák legjobb hagyományaival. Ezt a tudást adták át a megye laktanyáiban a katonai vívómesterek



Szabó János vívómester



Keszthely címere

is. A szablya használatának évszázados harcok során, a csatatereken kikristályosodott tudása később sporttá válva a magyar sportolókat is hosszú évtizedeket keresztül méltán juttatta a világ élvonalába.

Zala megye települései közül 35 címerében - köztük Keszthelyében - található meg valamilyen formában a kard- vagy szablyaábrázolás, ami azt igazolja, hogy a megye lassan évezredes történetében fontos szerepet kapott ez a fegyvertípus.

A mellékelt hivatkozások és dokumentumok alátámasztják, hogy a katonai szablyavívás hosszú évtizedeken keresztül jelen volt a város katonai és civil kulturális életében, mely az értéktárba történő bekerüléssel ismét elfoglalhatná méltó helyét.

Zalaegerszeg Értéktér Bizottság és a Zala Megyei Értéktár Bizottság részéről már pozitív elbírálást kaptunk.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- www.magyarsablya.hu
- www.magyarsablyasimonyi.hu
- www.magyarsablyamiskolc.hu
- www.magyarsablyadebrecen.hu
- www.magyarsablyapecs.hu
- www.magyarsablyaszolnok.hu
- www.magyarsablyabp.hu
- www.magyarsablyaszeged.hu
- www.magyarsablyazala.hu
- www.zalamedia.hu
- www.veol.hu
- www.kozterkep.hu
- www.holmi.nagykar.hu

- Wikipédia
- A szabadságharc zalai honvédei 1848-49 (Zalaegerszeg 1992.)
- Máday Norbert: Edzett pengék (Kecskemét, 2014.)
- Máday Norbert: „Hogy a magyar kard újra régi fényében ragyogjon!”- kiállítási katalógus a „Magyar Kard Napja” 2014-2015 ünnepségsorozathoz kapcsolódó kiállítások tárgyi anyagából

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.magyzszablya.hu

www.magyzszablyazala.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja



1. Bemutató a keszthelyi Festetics Kastély kiállítás-megnyitóján 2014



2. Bemutató a keszthelyi Festetics Kastély udvarán, Múzeumok Éjszakája 2014



3. Bemutató után a Zalaegerszegi Rendőr Napon 2015



4. Bemutató a Balaton Múzeum „Kardra Magyar” kiállítás-megnyitóján 2016

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Pézsza Tibor olimpiai- és világbajnok kardvívó, mesteredző ajánlólevele e-mail-ben mellékelve

Kaján Imre, a Zala Megyei Múzeumok igazgatójának támogató levele e-mail-ben mellékelve

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat


Gausz Tamás hozzájáruló nyilatkozata mellékelve az e-mailben.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT

személyes képek kezeléséhez

Alulírott, Gausz Tamás Szeged, 1972. december 23., Farkas Cecília az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján nyilatkozom, hogy az Zalaegerszeg Település Értéktár Bizottsághoz benyújtott javaslatommal kapcsolatban hozzájárulásomat adom az abban előforduló képek szabad felhasználásához, közzétételéhez.

Kelt: Zalaegerszeg, 2016. április 9.



Gausz Tamás

AJÁNLÁS

Tisztelt Keszthely Település Értéktár Bizottság!

A Magyar Szablya, mint jellegzetesen magyar fegyver, nemzeti történelmünkön végigvonuló kultikus tárgy, véleményem szerint NEMZETI KINCS.

A Magyar Szablyavívás karakteresen magyar harcművészet, sok száz évre visszanyúló iskolákkal, katonai vívómesterekkel és tanítványokkal. Mint harcművészet, igazi HUNGARICUM.

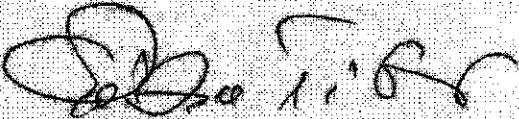
A Máday Norbert által vezetett Magyar Szablyavívó Iskola méltó örököse a magyar szablyavívás továbbvitelének.

A Bordsodi-rendszer, mint jellegzetesen magyar oktatás-módszertan a katonai logikára felfűzve tökéletesen foglalta rendszerbe a támadó és védő mozdulatokból álló több ezernyi kombinációt. MAGYAR ÉRTÉK.

A Borsodi-rendszer segítségével vált a legeredményesebb magyar olimpiai sportággá a kardvívás.

Kérem támogatni szíveskedjenek ezt a nemzeti ügyet, hogy végre elfoglalhassa méltó helyét a MAGYAR HUNGARICUMOK között.

Budapest, 2015. december 01.



Pézsa Tibor

olimpiai és világbajnok kardvívó, mesteredző

Tárgy: AJÁNLÁS

Zalaegerszeg Települési Értéktár Bizottság

Tisztelt Bizottság!

A magyar szablya őse már a honfoglaló magyarságot környezetétől megkülönböztető sajátos és fontos tárgya volt. Ennek jelentőségét az is mutatja, hogy eleink halott harcosaik eltemetésekor ezt a fegyvert a túlvilági életükre is velük küldték.


A magyar szablya annak ellenére megtartotta jellegzetességét és maradt a magyar katonák fő fegyvere, hogy a páncélos ruházatú hadászat korában használata jelentősen visszaszorult. A török kortól kialakuló és nagy hírré emelkedett magyar könnyűlovasság, a huszárok ezt az alapfegyvert használták, miként magyar szablyát viseltek 1848-as nemzeti forradalmunk „márciusi ifjai” is a forradalom napjaira emlékeztető különleges díszítésű magyar szablyával különböztették meg magukat.

A magyar szablya így nem csak mint tárgy, hanem mint fogalom is nemzeti emlékezetünk része, így jó szívvel ajánljuk felvételét városunk Értéktárába.

Tisztelettel:

Zalaegerszeg, 2015. december 17.




Kaján Imre
múzeumigazgató